

Změna PARADIGMATU vzdělávání

1. celostátní konference lékařských fakult ČR na téma eLearning a zdravotnická informatika ve výuce lékařských oborů

MEFANET

Brno, 21.-22. listopadu 2007, hotel Voroněž I

RNDr. Danuše **BAUEROVÁ**, Ph.D.

Institut inovace vzdělávání
Katedra matematických metod v ekonomice
Ekonomická fakulta, VŠB-TU Ostrava
Danuse.Bauerova@vsb.cz

CÍL přednášky nazvané „*Změna paradigmatu vzdělávání*“

Otázka nezní, jak využívat ICT ve vzdělávání,

ale **jak (SE) vzdělávat v realitě revolučně změněné přítomností ICT!**

Otázka zní:

„Jak nově VNĚ staré klece?“

Lhostejno v jaké z forem vzdělávání: F2F nebo online!

Nová technologie \Rightarrow nová metodologie

Technologie **WEB 2.0** je tu!

Web 1.0: „READ“ web \Rightarrow Web 2.0: „**READ-WRITE**“ web

Dorazil automaticky též
'**Learning 2.0**' ?

Tzn. existuje již METODOLOGIE,
jak využívat nástroje WEB 2.0 ve vzdělávání?

POKROK a PARADIGMA

Nebylo by možno uskutečnit žádný POKROK
za hranice STŘEDOVĚKÉ MEDICÍNY,

kdybychom NEOPUSTILI její PARADIGMA:
VŠECHNY NEMOCI

mají svůj původ **V KRVÍ!**

ZVYŠOVÁNÍ KVALITY medicíny

bez opuštění starého paradigmatu by bylo **LIMITOVÁNO**
hledáním pouze **dokonalejších** metod a forem

POUŠTĚNÍ ŽILOU.

Existuje PARALELA pro VZDĚLÁVÁNÍ?

Paralela ve VZDĚLÁVÁNÍ

?

Zvyšování KVALITY vzdělávání

Co je „krví“ a co je „pouštěním žilou“?

ZVYŠOVÁNÍ KVALITY vzdělávání

Definice **eLearningu** (oficiální EU)

„... the **USE** of new multimedia technologies and the Internet

CÍL eL: *TO IMPROVE THE QUALITY OF LEARNING*

⇒⇒⇒ zvýšit kvalitu učení SE

JAK: *BY FACILITATING*

⇒⇒⇒ usnadněním, podporou:

✓ *ACCESS to resources and services*

as well as

⇒ přístupu

✓ *REMOTE EXCHANGES and COLLABORATION.* “

⇒ vzdálené výměny
a spolupráce

Evoluce nestačí \Rightarrow nové PARADIGMA (revoluční nástup)

Co je to paradigma?

Obraz reality je tvořen pouze určitým způsobem:

Paradigma je „*Souhrn základních DOMNĚNEK, předpokladů, představ dané vědní disciplíny v určité časové periodě.*

Paradigma tvoří PLATFORMU

- *pro vytváření obrazu reality a konstrukce jejího modelu,*
 - *na jejímž základě vnímáme realitu JISTÝM ZPŮSOBEM.*
- *Ke ZVRATŮM ve vědě dochází po určité době tak, že DOSAVADNÍ PARADIGMA SE VYČERPÁ.“ (Kuhn)*

Myšlení „VNĚ klece“

Myšlení UVNITŘ daného prostou ~ NORMÁLNÍ věda

Akumulace

- Mnoha ABNORMALIT v „kralující“ vědě,
- NEUSPOKOJIVÉ ODPOVĚDI na otázky vědy

⇒ ⇒ ⇒ ⇒ ⇒ ⇒

impuls K OPUŠTĚNÍ vymezeného prostou („klece“)

⇒ ⇒ ⇒ ⇒ ⇒ ⇒

potřeba najít hladinu pro NOVÉ PARADIGMA

⇒ ⇒ ⇒ ⇒ ⇒ ⇒

perioda „NORMÁLNÍ VĚDY“

Z DEFINICE PARADIGMATU:

“...jak BY experiment MĚL BÝT VEDEN

KRITERIÁLNÍ SYSTÉM

?!?

... JAKÉ VYBAVENÍ

je pro realizaci experimentu k dispozici”

WEB 2.0

[Kuhn, The Structure of Scientific Revolution]

Blokace zvyšování KVALITY

Středověká medicína	Fyzika před Einsteinem	Vzdělávání PŘED INTERNETEM
Všechny nemoci mají původ v naší krvi	Pravidla Newtonovy mechaniky	???

Zvyšování kvality ← změna paradigmatu

Středověká
medicína

Fyzika před
Einsteinem

Vzdělávání
PŘED
INTERNETEM

Všechny
nemoci
mají původ
v naší krvi

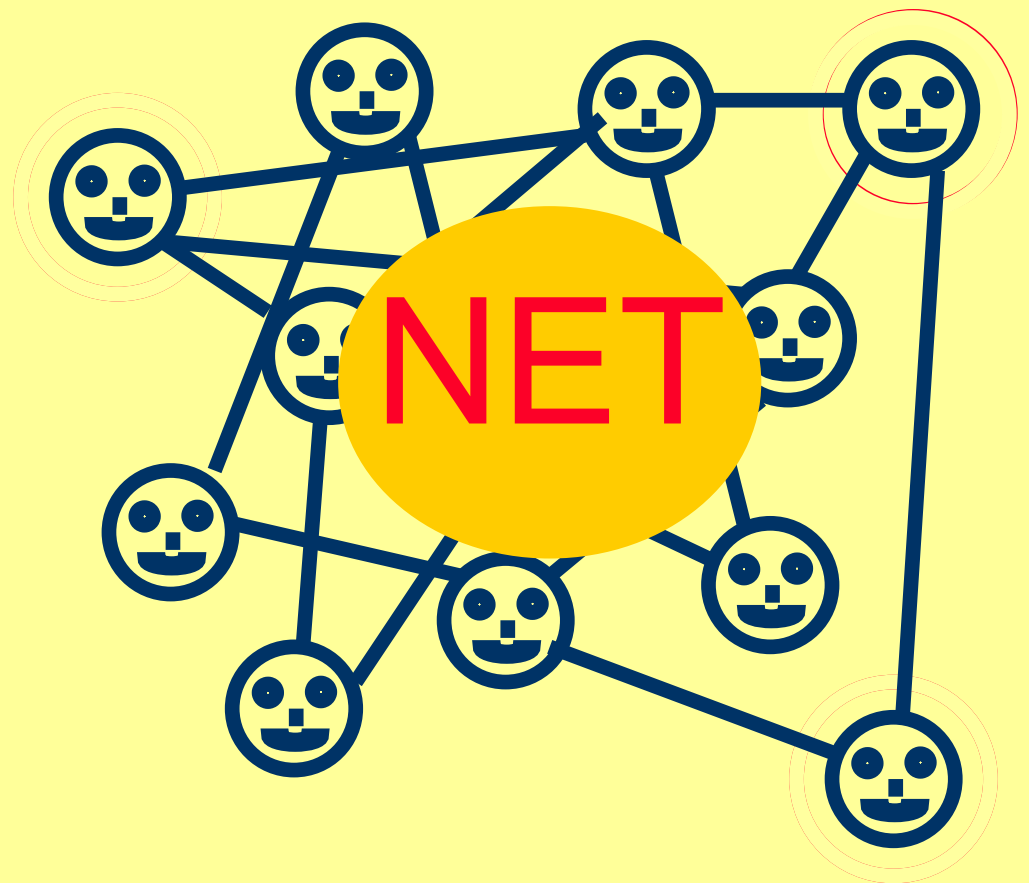
Pravidla
Newtonovy
mechaniky

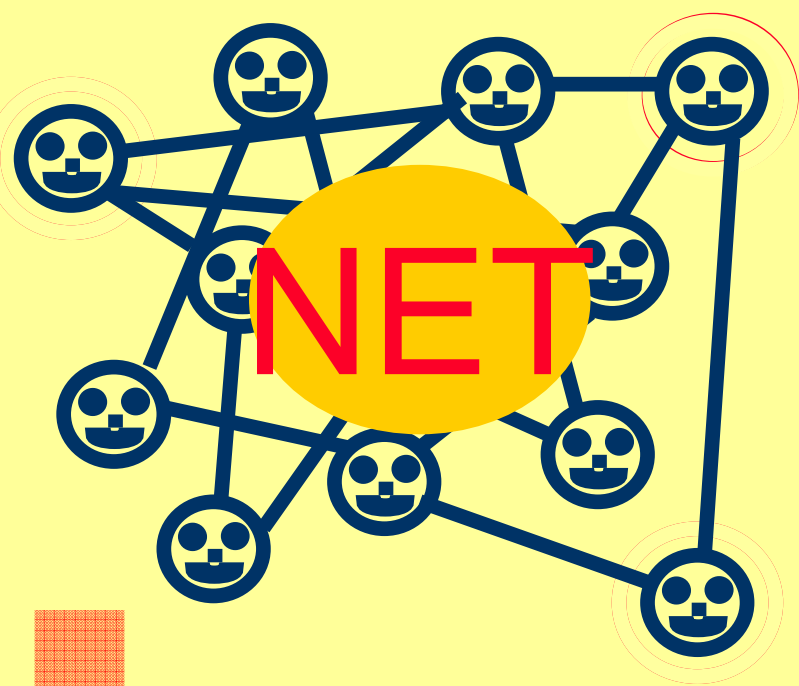
UČITEL
jako „mudrc na
scéně“,
jako
DIREKTIVNÍ
AUTORITA

⇒ **REVOLUČNÍ ZMĚNY** ⇒ **NOVÉ PARADIGMA!**

Učitel jako mudrc na scéně!

Práce učitele se mění: přestává být zdrojem znalostí a začíná být „ovlivňovatelem“ (influencer).

STUDENTI

- mají svou **OSOBNÍ CESTU**, která je vede v jejich **VLASTNÍCH POTŘEBÁCH UČIT SE**

UČITEL

- **MODERUJE DISKUSI A AKTIVITY**

DIALOG

*Změny ve vysokoškolském vzdělávání jdou směrem k **UČENÍ SE** postaveném na **DIALOGU**.*

CESTOU,

- která studenty **KOLEKTIVNĚ** vede k jejich vzdělávacím cílům (**learning goals**).

TEACHER-CENTRED \Rightarrow LEARNER-CENTERED APPROACH

!?!?

How to **MINIMISE TEACHING**

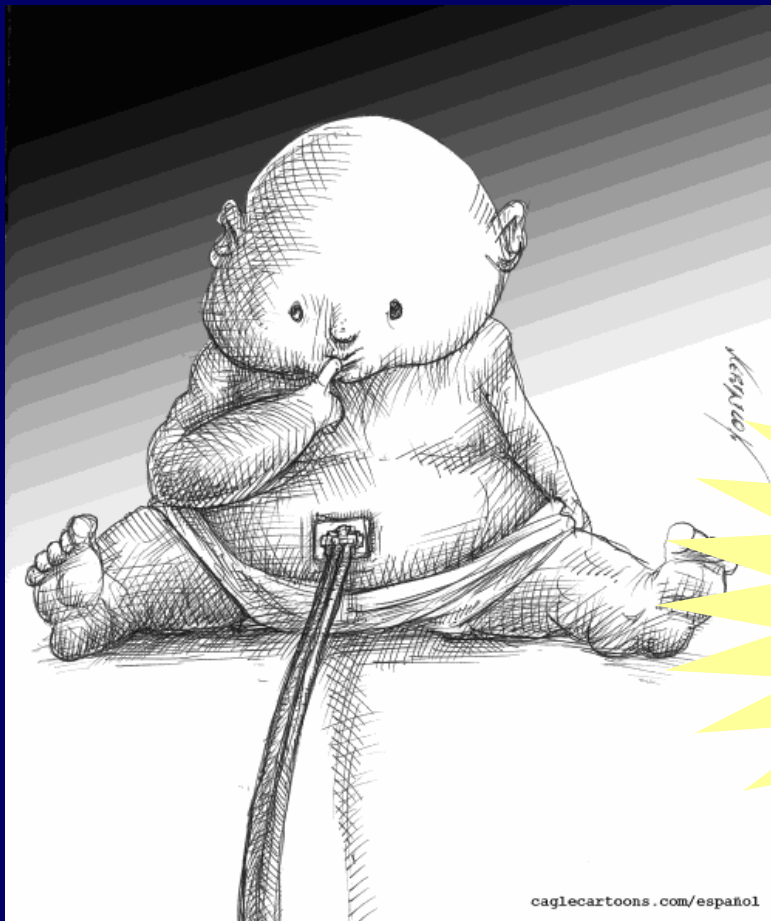
(the predicted) in order to **MAXIMISE LEARNING?**

How to MAXIMIZE processes of **NEGOTIATION**
of meaning enabled by **INTERACTION?**

Continuous RESPONSE: Web 2.0: „**READ-WRITE**“ web!

“What should LEARNERS be doing TO LEARN these new skills?”
(NOT: “What should teacher be doing to teach these new skills?”)

Digital Natives?

Dušan MEŠKO

ICETA 2007, Stará Lesná, Slovakia

September 6, 2007

??? Answer ???

How to Teach Teachers to Teach with New Media?
How to Teach Teachers of Future Teachers to Teach
with New Media?

How to Teach Teachers to Teach with New Media?

How to Teach
Teachers of Future Teachers
to Teach with New Media?

Teach them
HOW TO LEARN!

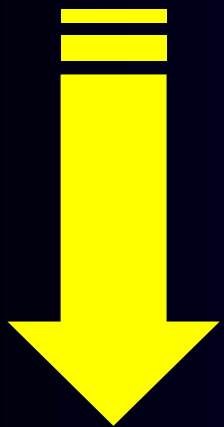
METALEARNING!

ZÁVĚR

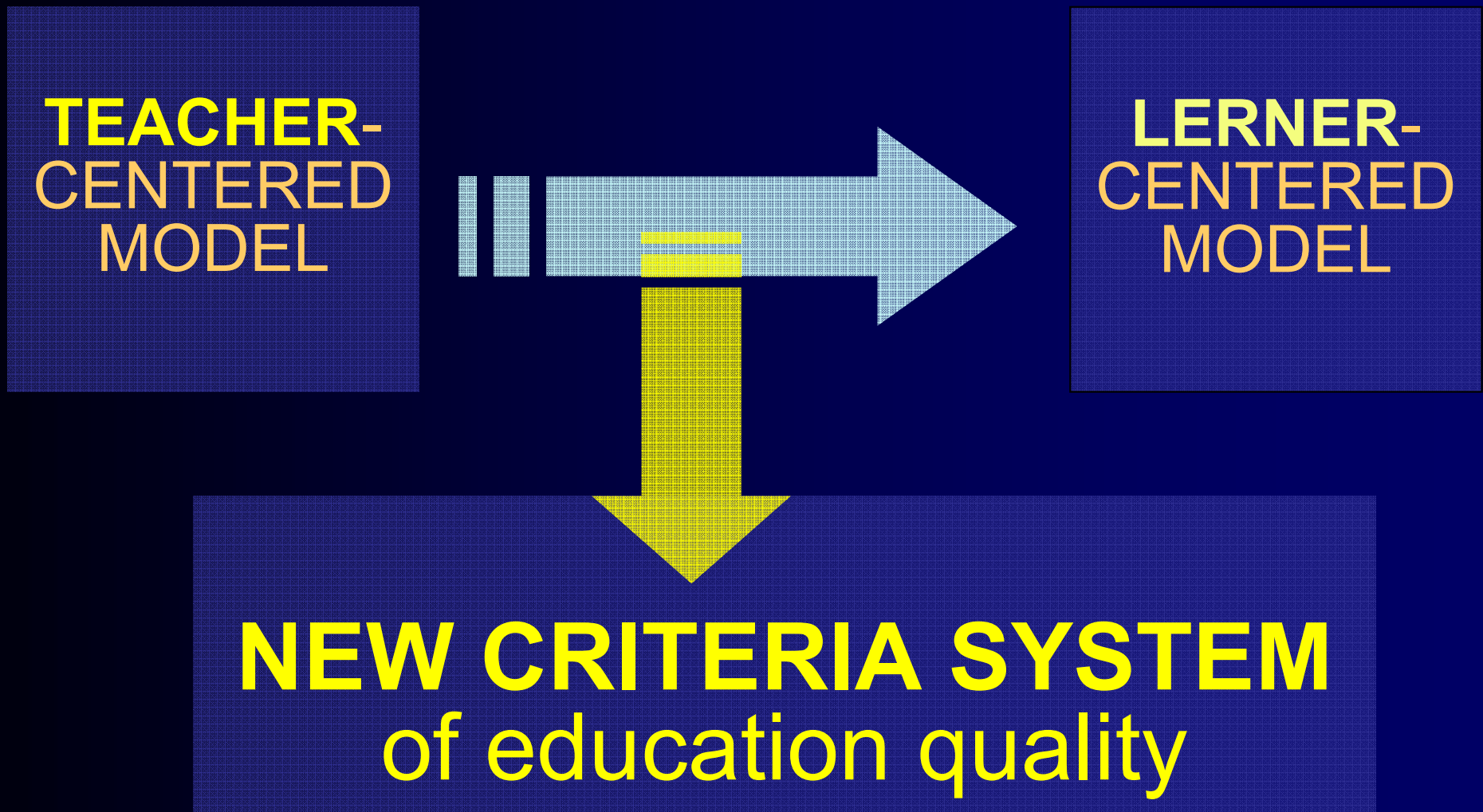
OPEN GLOBAL DIALOG

Technologie **WEB 2.0** umožňuje
KONTINUÁLNÍ ODEZVU
VŠECH přítomných
propojených do SÍTĚ;

sítě komponované z účastníků,
kteří jsou si NAVZÁJEM ROVNI!

USER-CENTERED MODEL

Opouštění starých známek kvality je BOLESTNÉ!

Popření starého:

- Co bylo kvalitou, jí už není, a naopak:
- Kvalitní je to, co jsme dříve odsuzovali.

Příklad

„ ... Největší změnou v pojetí vyučování je vztah ke spolupráci mezi žáky.

To, co bylo **NEDÁVNO**

učitelem vnímáno jako vyrušování, napovídání, opisování a tedy **PODVÁDĚNÍ**,

se **DNES** do určité míry

stalo **ŽÁDOUCÍM** principem

vzájemného učení a rozvoje sociálních dovedností.“

(Z materiálu MŠMT pro základní a střední školy, 2007; způsobilo velký **POPRASK!** Řešilo se v televizní debatě apod.)

Opouštění starých známek kvality je BOLESTNÉ!

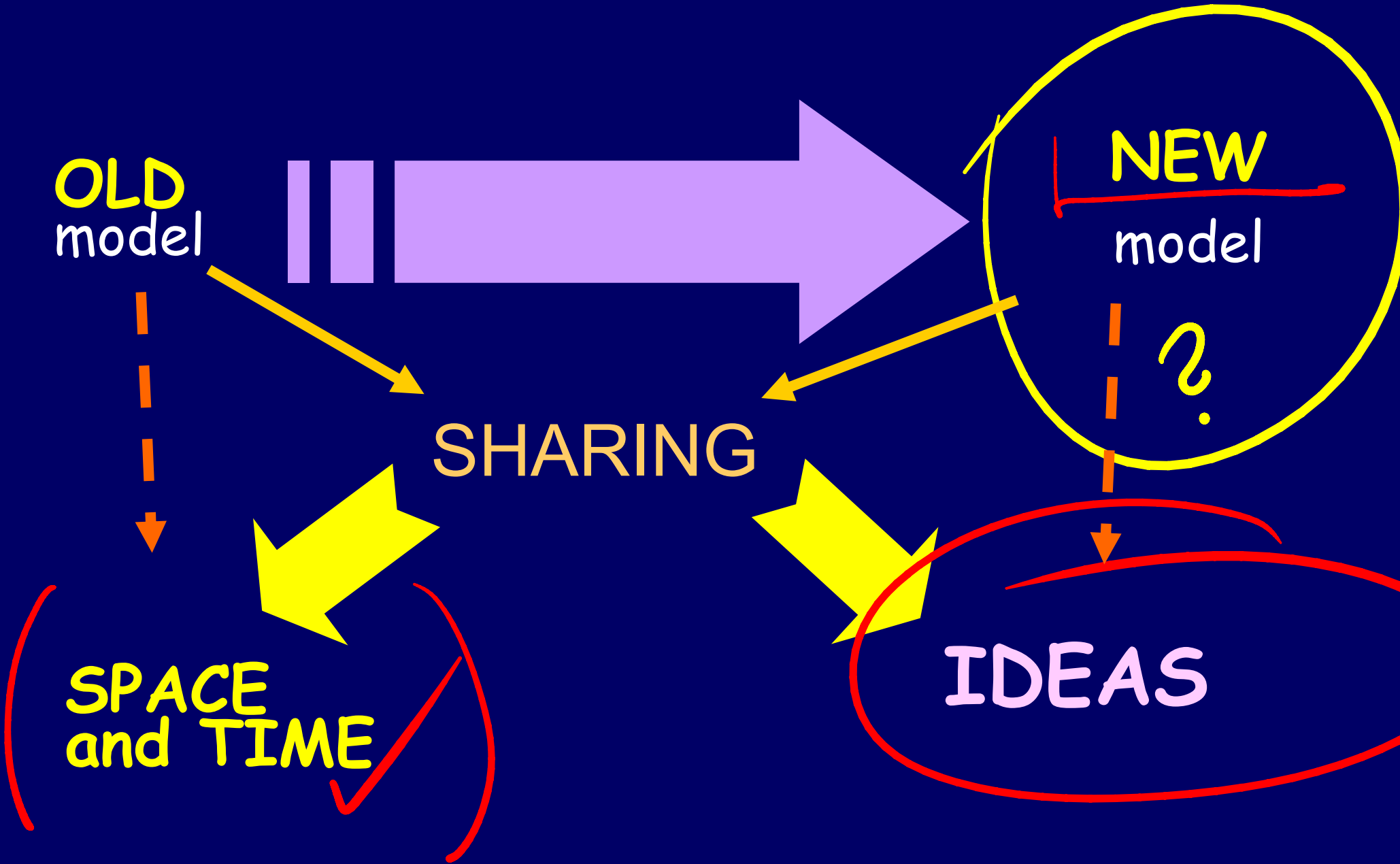
Bez pochopení

OMEZENÍ STĚN TŘÍDY A UČEBNICE
- BYŤ VIRTUÁLNÍCH (!!!)

jde o pouhé hledání ELEKTRONICKÝCH ANALOGIÍ
dosavadních principů

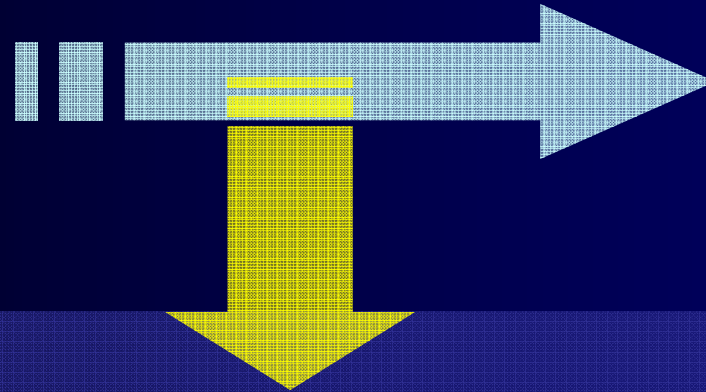
ve smyslu nekonečného PRECIZOVÁNÍ modelu,
jenž je již PŘEKONÁNÍ!

NEGOTIATION OF MEANING

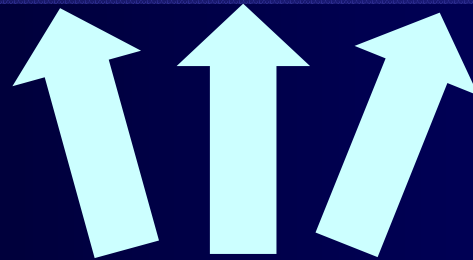
USER-CENTERED MODEL

TEACHER-
CENTERED
MODEL

STUDENT-
CENTERED
MODEL

NEW CRITERIA SYSTEM
of education quality

GLOBAL OPEN DIALOG

in an open SPACE – F2F as well VIRTUAL!

Velkou hybnou silou vzdělávacích institucí a jejich učitelů
v digitálním věku se stává

PROSTOROVÁ FORMACE

(F2F stejně jako webový prostor)

a **STIMULAČNÍ RÁMEC** pro SDÍLENÍ MYŠLENEK.

Kvalita výsledků vzdělávacího procesu

odpovídá

*kvalitě dosaženého **DIALOGU!***

Syndrom Pygmalion

- „Syndrom Pygmalion v řízení znamená krátkozrakou víru, že vytvoříme DOKONALÉ PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ ŘÍZENÍM ČINNOSTÍ realizovaných na mikroúrovni. Že budeme do nejmenšího detailu řídit, co a jak dělají podřízení.

Místo toho, abychom stanovili VODÍTKA, DEFINOVALI OČEKÁVÁNÍ. A pak nechali lidi, ať zapojí vlastní tvořivost a s její pomocí dosáhli požadovaného výsledku.“

- „Tak jako PUBERTA je syndrom Pygmalion pouze přirozeným stadiem, kterým si projdou všichni ostřílení manažeři a vedoucí. Bohužel ne všichni z této fáze vyrostou.“

[Pepper de Callier J., Cesta nahoru]

Conclusion

„Learning must be a way of being.“

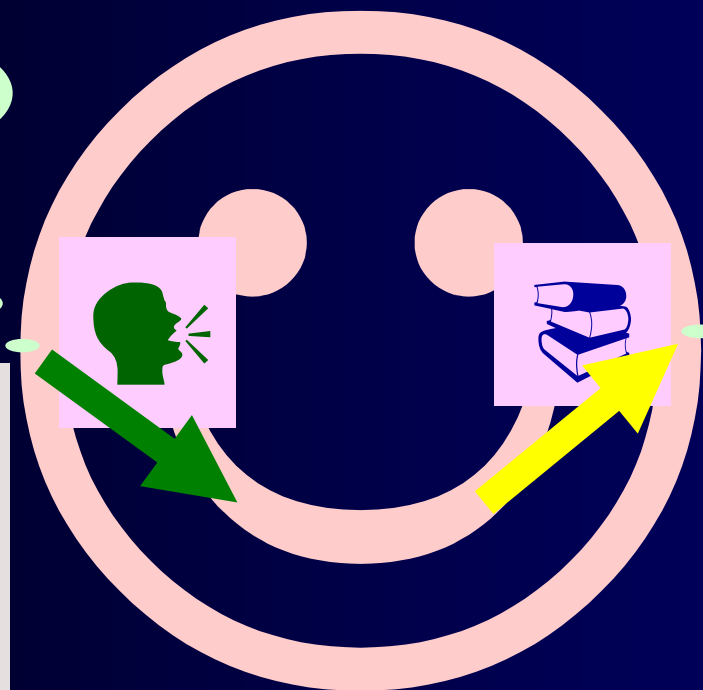
(Siemens, 2004)

UČENÍ SE

ne
UČENÍ!

...UČIT
MÉNĚ...

... UČIT SE
VÍCE...

(1592 -1670)

JÁN ÁMOS KOMENSKÝ

Děkuji za pozornost!

Danuše BAUEROVÁ
Danuse.Bauerova@vsb.cz
EkF VŠB-TU Ostrava